



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. A. B.**, zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2019, č. j. OAM-449/LE-BA02-BA04-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 12. 2019, č. j. 17 A 210/2019 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Ing. Jakubem Backou **s e u r č u j e** částkou 4.114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce byl dne 19. 9. 2019 kontrolován hlídkou cizinecké policie z Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Ústí nad Labem na dálnici D8 ve směru do Německa. Cestoval linkovým mezinárodním autobusem jedoucím z Budapešti přes Bratislavu do Berlína. Jelikož u sebe neměl platný cestovní doklad, byl zadržen a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. V zařízení pro zajištění cizinců proběhl výslech účastníka a byl sepsán

protokol o podání vysvětlení. Dne 10. 10. 2019 Policie ČR vydala rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem realizace vyhoštění podle § 124 zákona č. 236/1999 Sb., o pobytu cizinců. Dne 15. 10. 2019 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu.

[2] Dne 16. 10. 2019 rozhodl žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-449/LE-BA02-BA04-PS-2019 o zajištění cizince dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[3] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu, ve které zejména namítal, že na území České republiky nemohl požádat o mezinárodní ochranu dříve, neboť jejím územím toliko projížděl. Po vystoupení z autobusu byl zajištěn policií a nemohl tak požádat o mezinárodní ochranu. Jeho cílem byla Spolková republika Německo, kde chtěl o mezinárodní ochranu požádat.

[4] Krajský soud nepřisvědčil námitkám žalobce a jeho žalobu zamítl. Vzhledem k vyjádření žalobce je patrné, že se několik měsíců zdržoval v Řecku (duben 2019 - září 2019), kde mohl v rámci schengenského prostoru poprvé požádat o mezinárodní ochranu, pakliže se cítil ohrožen, nebo mu hrozila újma. Dále pak žalobce cestoval minimálně přes dva další státy EU, než se dostal na území ČR, kde zajisté také mohl požádat o mezinárodní ochranu. O udělení mezinárodní ochrany však žalobce požádal až po svém zadržení, zahájení správního řízení o vyhoštění a zajištění v ZZC. V řízení tak byly splněny všechny podmínky pro zajištění žalobce dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Dle krajského soudu žalovaný přistoupil k zajištění žalobce za splnění zákonných podmínek, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť žalobce nejenže vědomě nerespektoval právní řád České republiky, ale také jednal zcela účelově, podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v detenčním zařízení pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Soud se s názorem žalovaného zcela ztotožnil a shledal, že žalovaný měl dostatek důvodů k zajištění žalobce, vypořádal s individuálními okolnostmi případu žalobce a své rozhodnutí jasně a přezkoumatelně odůvodnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele žalovaný a krajský soud nesprávně a nedostatečně vyhodnotili naplnění ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *in fine*, konkrétně naplnění podmínky, že stěžovatel mohl o mezinárodní ochranu požádat dříve. Ačkoliv lze jednání stěžovatele jako celek bezpochyby označit za účelové, nelze již v žádném případě dospět k závěru, že by úmysl požádat o mezinárodní ochranu stěžovatel pojal až po svém zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel poukazuje na všeobecně známé informace o neakceptovatelných podmínkách panujících v zařízeních pro žadatele o azyl v Řecku a na neznalost žalovaného, přes které státy na své cestě do Německa projížděl. S ohledem na tyto skutečnosti je tvrzení žalovaného o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu neudržitelné. Územím České republiky stěžovatel pouze projížděl, přičemž po výstupu z autobusu byl zadržen policií bez

možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve než v zařízení pro zajištění cizinců.

[6] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem. Podle jeho názoru bylo rozhodnutí o zajištění vydáno v souladu se zákonem o azylu. V záhlaví vyjádření žalovaný soudu sdělil, že stěžovatel dne 9. 2. 2020 svévolně opustil Pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí, kde se toho času nacházel. Závěrem navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda v daném případě došlo ke splnění podmínek řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, [dále jen „s. ř. s.“]). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody a v řízení je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Soud proto posoudil kasační stížnost podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) dočasné zbavení osobní svobody cizince. Jedná se o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu (srov. čl. 7 odst. 1 a čl. 8 Listiny základních práv a svobod), který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladných s ústavním pořádkem (blíže srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, publ. pod č. 2129/2010 Sb. NSS, či nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

[11] Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako žadatele o mezinárodní ochranu, resp. splnění podmínek uvedených v tomto ustanovení.

[12] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný „v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem

vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“

[13] Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně).

[14] Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).

[15] Stěžovatel nezpochybňuje splnění prvních dvou podmínek uvedených v § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zpochybňuje splnění třetí podmínky.

[16] Krajský soud i žalovaný poukazovali na možnost požádat o mezinárodní ochranu již v Řecku či na území dalších členských států Evropské unie, kterými stěžovatel na své cestě z Řecka do Německa musel nutně projíždět, cestoval-li prostředkem veřejné hromadné dopravy.

[17] Nejvyšší správní soud se s jejich závěry ztotožňuje. Správní spis poskytuje jednoznačnou oporu pro závěr, že byly splněny podmínky uvedené v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal teprve poté, co mu bylo uloženo vyhoštění, resp. poté co byl zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, ačkoliv předtím podle svých slov pobýval na území Řecka od dubna 2019 do září 2019. Z Řecka cestoval do Německa, přičemž byl zastaven policií v linkovém autobusu jedoucího z Budapešti přes Bratislavu do Berlína. Autobus projíždí územím Maďarska, Slovenska a Česka. Musel tedy nutně na území některého z tranzitních států do autobusu nastoupit. Na území některého z těchto států si mohl požádat o mezinárodní ochranu. Obdobně tak mohl učinit v některém ze států, kterými projížděl na své cestě z Řecka (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 243/2019 - 32). V projednávané věci je proto zcela zjevné, že stěžovatel mohl o

mezinárodní ochranu požádat dříve. Beze zbytku tak došlo k naplnění všech podmínek pro jeho zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[18] Zákon o azylu navíc podání žádosti o mezinárodní ochranu nepodmiňuje „podmínkami“ panujícími v zařízení pro žadatele o azyl v členských státech.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutí žalovaného a krajského soudu ani žádné další vady či nezákonnosti, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Jejich závěry mají oporu v právní úpravě a správním spisu.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[22] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ustanoven zástupcem pro řízení JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát. Podle § 35 odst. 10 věty poslední s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem usnesením ze dne 18. 10. 2019, č. j. 78 A 25/2019 – 19, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4, a § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby - písemné podání soudu (kasační stížnost) ve výši 3.100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem DPH, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani ve výši 21 % podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4.114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[23] Nejvyšší správní soud dodává, že ustanovenému zástupci stěžovatele nepřiznal odměnu za úkon právní služby spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Zástupce stěžovatele sice doložil konání porady s klientem dne 28. 1. 2020 v délce 70 minut, ale podle názoru soudu nebyl tento úkon v takovém časovém rozsahu účelný a nezbytný pro podání kasační stížnosti. Ustanovený zástupce zastupoval stěžovatele již v řízení o žalobě před krajským soudem. Z obsahu kasační stížnosti pak vyplývá, že zástupce stěžovatele zde uplatnil argumentaci, která je velmi obdobná argumentaci, kterou uvedl už v doplnění žaloby. Rovněž lze poukázat i na to, že skutkový stav projednávané věci je jednoduchý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 7 Azs 334/2018 – 34).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu